

1. ÜNİTE ÖRNEK SORULAR

Adı & Soyadı :

Soruların telif hakkı

Sınıfı :

Milli Eğitim Bakanlığına aittir.

1. Avrupa'da gelişen Sanayi İnkılabı ile sanayileşen Avrupalı devletler ürettikleri ürünleri kapitülasyonlar sayesinde Osmanlı ülkesine kolaylıkla ihraç ettiler. Osmanlı pazarları Avrupa'dan gelen maliyeti düşük sanayi mallarıyla doldu. İnsanlar, ithal ürünleri satın almaya yöneldiler.

Buna göre Sanayi İnkılabı'nın Osmanlı Devleti'nde aşağıdakilerden hangisine neden olduğu söylenebilir?

- A) İşsiz insan sayısında azalma olmasına
B) Küçük el tezgâhlarının sayısında artış yaşanmasına
C) Devletin vergi gelirlerinin çok yüksek düzeye ulaşmasına
D) Ülke topraklarının uluslararası açık bir pazara dönüşmesine

(MEB Ekim 2018)

2. "Selanik Mülkiye Rüştîyesinde iken mahallemizdeki Binbaşı Kadri Bey'in oğlu Ahmet askerî rüştiyeye (ortaokul) devam ediyor ve askerî üniforma giyiyordu. Onu gördükçe ben de böyle giyinmeye hevesleniyordum. Sonra sokaklarda subaylar görüyordum. Subay olmak için önce askerî rüştiyeye girmek gerektiğini anlıyordum. O sırada annem Selânik'e gelmişti. Askerî Rüştiyeye girmek istediğimi ona söyledim. Annem asker olmamı istemiyordu. Sınav zamanı ona sezdirmeden rüştiyeye giderek sınava girdim."

Bu bilgiye göre Mustafa Kemal'in askerlik mesleğine ilgi duymasına aşağıdakilerden hangisi etkili olmuştur?

- A) Ailesi
B) Çevresi
C) Öğretmenleri
D) Okuduğu kitaplar

(MEB Ekim 2018)

3. Mustafa Kemal, 31 Mart Vakası'ndan sonra subayların siyasete karışmasının tehlikelerini sezmişti. Subaylar arasında yayılan particilik düşüncesi orduda düzen ve disiplinin bozulmasına neden olmuştu. Mustafa Kemal bu durumun gelecekte, vatanın bekası için tehlikeli sonuçlar doğurabileceğini belirtmişti. Bu nedenle ordunun siyasetten uzak durması gerektiği yönündeki düşüncelerini arkadaşlarıyla paylaşmıştı. Nitekim Balkan Savaşları sırasında Mustafa Kemal'in öngörülleri gerçekleşmiş ve ordumuz büyük bir felaketle karşılaşmıştır.

Bu metinden Mustafa Kemal'in hangi kişisel özelliği çıkarılabilir?

- A) İleri görüşlülüğü
B) Eğitimciliği
C) İdealistliği
D) Sabırlılığı

(MEB Ekim 2018)

4. Balkan Savaşları sonucunda Balkanlardaki Türk hâkimiyeti sona erdi. Kaybedilen Balkan topraklarından Anadolu'ya büyük bir göç dalgası yaşandı. Yunanistan ve Bulgaristan'da kalan Türklerin kültürel ve dinî hakları antlaşmalarla güvence altına alındı.

Bu bilgiye göre aşağıdakilerden hangisi söylenemez?

- A) Anadolu'daki Türk nüfusu artmıştır.
 B) Balkanlarda Türk varlığı sona ermiştir.
 C) Osmanlı Devleti'nin sınırları daralmıştır.
 D) Balkanlarda Müslüman nüfus azalmıştır.

(MEB Kasım 2018)

5. Aşağıda I. Balkan Savaşı öncesinde ve sonrasında Osmanlı Devleti ve Balkan ülkelerini gösteren haritalara yer verilmiştir.

Bu haritalara göre I. Balkan Savaşı'nın sonuçları ile ilgili aşağıdakilerden hangisi söylenemez?

- A) Sırbistan, Karadağ ve Yunanistan, sınırlarını genişletmiştir.
 B) Karadağ'ın Osmanlı Devleti ile kara bağlantısı kalmamıştır.
 C) Osmanlı'nın Balkanlardaki tek sınır komşusu Bulgaristan olmuştur.
 D) Osmanlı Devleti Avrupa kıtasındaki topraklarının tamamını kaybetmiştir.

(MEB Aralık 2018)

6. 1789'da Fransız İhtilali sonucunda ortaya çıkan milliyetçilik fikri, içerisinde farklı ulusları barındıran imparatorluklarda birtakım sıkıntıların baş göstermesine neden olmuştur. Bazı Avrupalı devletlerin kışkırtmasıyla Osmanlı Devleti içerisinde bulunan Sırp, Rum, Bulgar gibi uluslar Osmanlıya karşı ayaklanmışlar ve bağımsızlıklarını ilan etmişlerdir. Buna karşılık milliyetçilik fikri, Türk ulusunu da etkilemiş ve Kurtuluş Savaşı'nın kazanılmasında önemli bir rol oynamıştır.

Yukarıdaki bilgiler dikkate alındığında,

- I. Osmanlı Devleti'nin çok uluslu bir yapıya sahip olduğu
- II. Avrupalı devletlerin Osmanlı Devleti'ne karşı dostça tavırlar sergilediği
- III. Milliyetçilik fikrinin Millî Mücadele'nin başarıya ulaşmasında etkili olduğu

yargılarından hangilerine ulaşılabilir?

- A) Yalnız I. **B)** I ve III. C) II ve III. D) I, II ve III.

(MEB Ocak 2019)

7. Mustafa Kemal'in doğduğu Selanik, önemli bir liman şehri olmanın yanında demir yolu ile Belgrad, Manastır ve İstanbul gibi şehirlere bağlanmaktaydı. Bu durum Selanik'in hem Batı ile etkileşimini kolaylaştırmış hem de sosyal ve kültürel yönden gelişmesine zemin hazırlamıştır. Avrupa'da çıkarılan gazete, dergi ve kitaplardaki fikirler çok uluslu yapıya sahip olan Selanik üzerinden Osmanlı ülkesine yayılıyordu. Bu yönüyle Selanik, Avrupa'daki gelişmelerin yakından takip edildiği ve Batı ülkeleriyle etkileşimin en yoğun yaşandığı şehirlerden biriydi. Denebilir ki Selanik, Osmanlı Devleti'nin Batı'ya açılan bir penceresi konumundaydı.

Bu metinden hareketle Selanik'in Mustafa Kemal'in kişisel özelliklerinden hangisi üzerinde etkili olduğu söylenebilir?

- A) Planlı ve çalışkan olması
- B) Sabırlı ve disiplinli olması
- C) İyi bir asker ve yönetici olması
- D) Zengin bir düşünce yapısına sahip olması**

(MEB Şubat 2019)

8. Selanik'in karışık sokak aralarında tatlı sürprizlerle karşılaşılırdı; kâh yeşilliklerin arasında birdenbire denize açılan manzaralar, kâh çocuk sesleri ile Kur'an nağmelerinin taşıdığı sıbyan mektepleri, kâh muntazam vuruşlarla bakır veya demir döven çekiç seslerinin duyulduğu karanlık atölyeler, kâh kırlangıç yuvası gibi geçmişin birçok faciasını yaşamış yüksek evler... Bu şehrin dilleri ve dinleri farklı insanları, bu küçük tatlılardan büyük mutluluklar çıkarmasını bilirdi.

Bu parçaya verilebilecek en uygun başlık aşağıdakilerden hangisidir?

- A) Selanik ve Milliyetçilik
- B) Selanik ve Milli Mücadele
- C) Selanik ve Kültürel Zenginlik**
- D) Selanik'in Jeopolitik Konumu

(MEB Mart 2019)

9. Aşağıdaki tabloda 19. ve 20. yüzyıllarda Osmanlı Devleti'nin dağılmasını önlemek için ortaya çıkan fikir akımlarıyla ilgili bilgiler verilmiştir.

I. Osmanlıcılık	II. İslamcılık	III. Türkçülük
Hangi din ve ırktan olursa olsun Osmanlı Devleti sınırları içinde yaşayanları kaynaştırarak bir "Osmanlı milleti" oluşturmanın amaçlandığı bu akımla imparatorluğun bütünlüğünü sağlamak hedeflenmiştir.	Devleti kurtarmak için hangi milletten olursa olsun bütün Müslümanları halifenin etrafında toplamayı amaçlamıştır.	Devlet; dili, dini, soyu ve ülkesi bir olan topluma dayanarak ayakta durabilir. Bu nedenle Osmanlı Türklerine ulusal bilinç kazandırılmalıdır.

Bu bilgilere göre Müslüman olan Trablusgarp halkının 1911 yılında yapılan Trablusgarp Savaşı'nda İtalya'ya karşı Osmanlı Devleti'nin yanında yer alması bu akımlardan hangileriyle ilişkilendirilebilir?

- A) Yalnız I. B) Yalnız III. C) I ve II. D) II ve III.

(MEB Nisan 2019)

10. 1876'da ilan edilen anayasa (Kanun-i Esasi) ile Türk tarihinde yeni bir döneme geçilmiş oldu. Devlet, artık padişahın kişisel isteklerine göre değil anayasadaki kurallara göre yönetilecektir. Anayasada kişiler arası eşitlik, mal ve konut dokunulmazlığı, eğitim hakkı, vicdan hürriyeti, basın hürriyeti ve mahkemelerin bağımsızlığı gibi kişi hak ve hürriyetlerine yer verilmiştir.

Buna göre Kanun-i Esasi'nin ilanı ile aşağıdakilerden hangisinin amaçlandığı söylenemez?

- A) Temel hakları korumak
B) Anayasal düzene geçmek
C) Yargı bağımsızlığını sağlamak
D) Padişah otoritesini güçlendirmek

(MEB Ekim 2019)

11. Mustafa Kemal'in Vatan ve Hürriyet Cemiyeti'nin Selanik şubesinin açılışında yaptığı konuşma:

"Arkadaşlar, bu gece burada sizleri toplamaktaki amacım şudur: Memleketin yaşadığı tehlikeli anları size söylemeye gerek görmüyorum. Bunu hepiniz anlarsınız. Bu talihsiz memleketi karşı önemli görevlerimiz vardır. Onu kurtarmak tek hedefimizdir. Bugün Makedonya'yı ve bütün Rumeli topraklarını vatan bütünlüğünden ayırmak istiyorlar... Memleketi yabancı etkisi ve egemenliği kısmen ve fiilen girmiştir. Şimdilik gizli çalışmak ve teşkilatı şekillendirmek mecburidir. Sizden fedakârlıklar bekliyorum. Milleti hâkim kılmak, özetle vatanı kurtarmak için sizi göreve çağırıyorum."

Bu konuşmadan hareketle Mustafa Kemal ile ilgili aşağıdakilerden hangisine ulaşamaz?

- A) Liderlik vasfına sahip olduğuna
B) Milli bir ordu kurmayı amaçladığına
C) Bağımsızlık duygusu ile hareket ettiğine
D) Millî egemenlik anlayışını benimsediğine

(MEB Ekim 2019)

12. Mustafa Kemal, askerî ateşelik görevi nedeniyle bir süre Bulgaristan'ın Sofya kentinde bulunmuştur. Bu görevi sırasında,

- Bulgar parlamentosunu yakından takip etmiştir.
- Bulgaristan'da azınlıkta kalan Türklerle yakın ilişkiler kurmuş ve Türkçe yayımlanan gazetelere destek vermiştir.
- Diğer devletlerin elçileriyle görüş alışverişinde bulunmuştur.
- İstanbul'dan getirttiği gazete ve dergileri özenle takip etmiştir.

Buna göre Mustafa Kemal ile ilgili aşağıdakilerden hangisi söylenemez?

- A) Milliyetçi bir kişiliğe sahiptir.
- B) Ülkesindeki ve dünyadaki gelişmeleri takip etmiştir.
- ☒ C) Bulgaristan'daki Türk azınlığın sorunlarına çözüm getirmiştir.
- D) Demokratik yönetim sistemleri hakkında fikir sahibi olmuştur.

(MEB Ekim 2019)

13. Aşağıdaki haritada Mustafa Kemal'in doğduğu ve ilk çocukluk yıllarının geçtiği Selânik şehrine ait bazı bilgiler verilmiştir.

Bu haritaya göre Selânik ile ilgili,

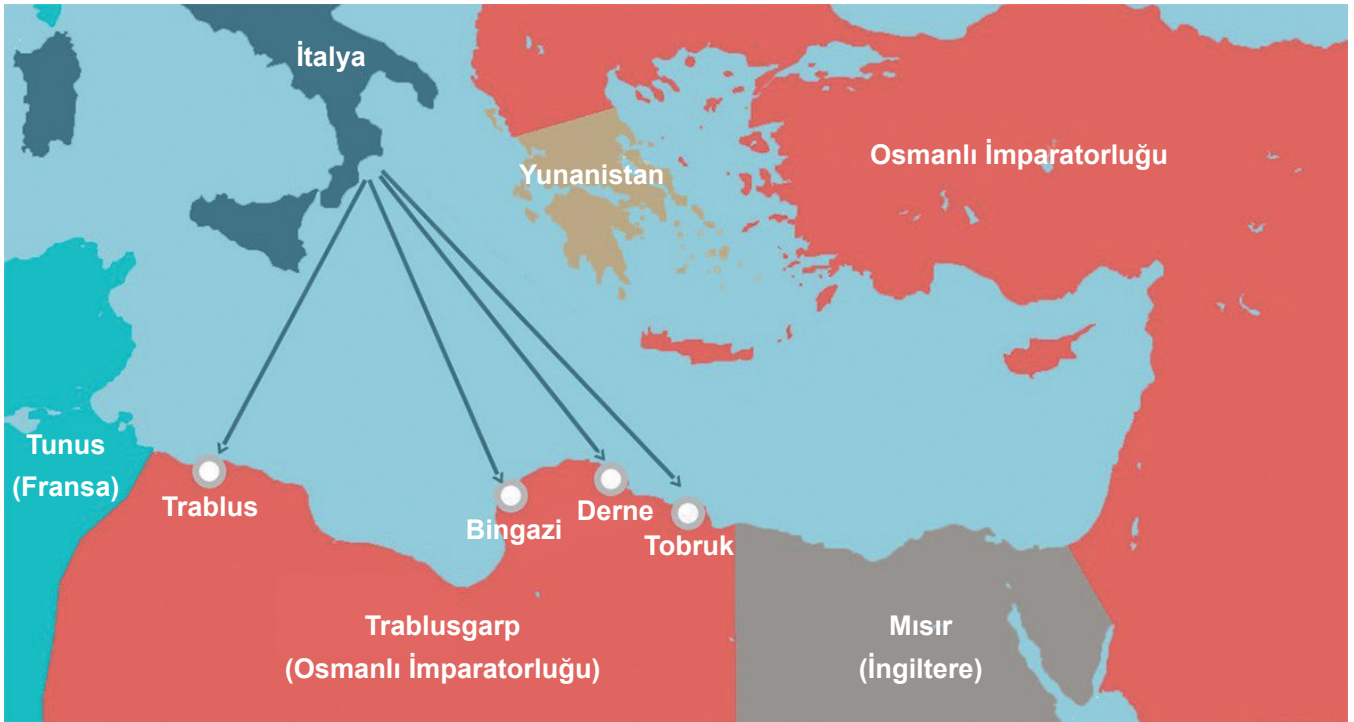
- I. Ticaretin en yoğun yaşandığı şehirdir.
- II. Kültürel gelişmeler yayılma imkânı bulmuştur.
- III. Farklı dinlere mensup insanların kaynaştığı bir şehirdir.

çıkarımlarından hangilerine ulaşılabilir?

- ☒ A) Yalnız II.
- B) Yalnız III.
- C) I ve III.
- D) I, II ve III.

(MEB Ekim 2019)

14. İtalya'nın Trablusgarp'ı işgal etme girişimi sırasında izlediği yollar aşağıdaki haritada verilmiştir.

Verilen haritaya göre İtalya ile ilgili,

- I. Akdeniz'deki hakimiyet alanını genişletmek istemiştir.
- II. Osmanlı Devleti'nin toprak bütünlüğünü bozmuştur.
- III. Kuzey Afrika topraklarını egemenliği altına almıştır.

yargılarından hangilerine ulaşılabilir?

- (A) Yalnız I. B) I ve III. C) II ve III. D) I, II ve III.

(MEB Aralık 2019)

15. Selanik, önemli bir liman şehri olmanın yanı sıra demir yolu ile de Belgrad, Manastır ve İstanbul gibi önemli şehirlere bağlanmaktaydı. Avrupa'da çıkarılan gazete, dergi ve kitaplardaki fikirler, farklı milletlerin bir arada yaşadığı Selanik üzerinden Osmanlı ülkesine yayılıyordu.

Verilen bilgide Selanik'in, aşağıdaki özelliklerinden hangisine vurgu yapılmamıştır?

- A) Çok uluslu yapısına
- (B) Sınır kenti olmasına
- C) Deniz kıyısında bulunmasına
- D) Kültürel yönden gelişmişliğine

(MEB Mayıs 2020)

16. İtalya'nın Trablusgarp'ı işgal etme girişimi sırasında izlediği yollar aşağıdaki haritada verilmiştir.

Avrupalı devletler, keşfettikleri yeni topraklarda yürüttükleri sömürgecilik ve koloncilik faaliyetleri sayesinde büyük bir zenginliğe kavuşmuştur. Avru pa'nın, sömürge topraklarından elde ettiği zenginlik, Avrupa'da bir refah ortamı oluşturmuştur. Bununla birlikte kömür ve demir başta olmak üzere maden kaynaklarının zenginliği, sanayinin ihtiyaç duyduğu enerji ve demir ihtiyacının düşük maliyetle karşılanmasını sağlamıştır. Bu madenlere sahip İngiltere, Almanya ve Fransa gibi ülkeler gerek demir sanayisinde gerekse buhar gücü ile işleyen makinelerin çalışması için ihtiyaç duyulan enerji kaynağının temininde avantaj elde etmişlerdir.

Buna göre Avrupa'da Sanayi İnkılabı'nın gerçekleşmesinde,

- I. Enerji kaynaklarının varlığı
- II. Yeterli sermaye birikiminin oluşu
- III. Teknolojik gelişmenin sağlanması

durumlarından hangilerinin etkili olduğu söylenebilir?

- A) Yalnız I. B) I ve II. C) II ve III. **D) I, II ve III.**

(MEB Aralık 2020)

17. Mustafa Kemal, Osmanlı ordusunu temsilen Fransa'da Picardie Manevraları'na katılır (10 Eylül 1910). Bu, onun Batı Avrupa ile ilk temasıdır. Mustafa Kemal, Fethi Bey'le beraber yaptıkları İsviçre, Belçika ve Hollanda'yı da içine alan 14 günlük bir seyahatten sonra vatana döner. Manevralardan çıkardığı sonuç acıdır. "Bu kadar hazırlık barış için yapılmaz. Aklımızı başımıza almalıyız. Çıkacak savaş bütün dünyayı ateşe atabilir ve biz bunun dışında kalamayız."

Picardie Manevraları sonrası söylediklerine bakılarak Mustafa Kemal ile ilgili aşağıdaki yargılardan hangisine ulaşamaz?

- A) Osmanlı Devleti'nin çıkacak bir savaşta tarafsız kalması gerektiğini savunmuştur.**
- B) Avrupa'nın askerî açıdan yaptığı hazırlıkları tehlikeli bulmuştur.
- C) Osmanlı Devleti'nin tedbirli olması gerektiğini vurgulamıştır.
- D) Büyük bir harbin yaşanabileceğini öngörmüştür.

(MEB Aralık 2020)

18. Gençlik döneminde Mustafa Kemal'in düşünce dünyasını etkileyen önemli olaylardan biri de 1897'deki Türk-Yunan Savaşı'dır. Osmanlı ordularının ilerleyişi karşısında tutunamayan Yunan kuvvetleri ateşkes istemek zorunda kalmış ve Rusya'nın da talebi üzerine Osmanlı ordusu, ilerleyişini durdurmuştur. Ancak savaş meydanında elde edilen zafere karşılık masa başında aynı başarı gösterilememiştir. İmzalanan İstanbul Antlaşması'na göre Osmanlı Devleti savaş sırasında ele geçirmiş olduğu bölgeleri boşaltacak ve kendisine ait olan Girit Adası'na özerklik verecektir. Tüm bu gelişmeleri yakından takip eden Mustafa Kemal antlaşmanın sonucundan büyük bir üzüntü duymuştur.

Bu durum Mustafa Kemal'in aşağıdakilerden hangisinin önemini kavramasını sağlamıştır?

- A) Eğitimin B) Askerliğin **C) Diplomasinin** D) Ekonominin

(MEB Aralık 2020)

19. Kız kardeşi Makbule Atadan, Mustafa Kemal'in çocukluğuna dair şunları anlatıyor:

"Hiç unutmam. Bir kış gecesi, büyük kardeşim sobaya birkaç odun attıktan sonra mindere oturmuş ve kitaplarını karıştırmaya başlamıştı. Annem sordu:

— Ne okuyorsun oğlum?

Büyük kardeşim hemen cevap verdi:

— Tarih... Plevne Muharebeleri, Osman Paşa...

Annem bir şey söylemedi ve derin düşüncelere daldı. Sonra yerinden kalkarak büyük kardeşimin saçlarını okşadı:

— İnşallah sen de onun gibi olursun Mustafa'm, dedi."

Bu hatıradan,

- I. Mustafa Kemal, öğrenmeye meraklı bir kişiliğe sahiptir.
- II. Zübeyde Hanım oğlunun tarih okuma hevesinden etkilenmiştir.
- III. Mustafa Kemal'de çocukluk yaşlarından itibaren tarih bilinci oluşmaya başlamıştır.

yargılarından hangileri çıkarılabilir?

- A) Yalnız I. B) Yalnız II. C) I ve II. **D) I, II ve III.**

(MEB Aralık 2020)

20. 1789 Fransız İhtilali'nden sonra ortaya çıkan milliyetçilik düşüncesinin etkisiyle Balkanlardaki gayrimüslim milletler Osmanlı Devleti'ne karşı ayaklanmaya başlamışlardı. Bu durum karşısında devletin birliğini muhafaza edebilmek ve yeni şartlara uyum sağlayabilmek için Avrupa'nın da etkisiyle 3 Kasım 1839'da Tanzimat Fermanı ilan edilmiştir. Tanzimat ile birlikte din ve mezhep ayrılığının ortadan kaldırılması, hukuksal eşitliğin sağlanması amaçlanmıştır. Daha sonra ise 28 Şubat 1856'da Islahat Fermanı ile gayrimüslim halka yeni haklar verilmiş, bütün siyasal ve sosyal düzenlemeler 1876'daki Kanun-ı Esasi ile birlikte hukuksal bir nitelik kazanmıştır. Bütün bu uygulamalardaki esas amaç, Müslim ve gayrimüslim halkın Osmanlılık üst kimliği ile ortak bir vatandaşlık etrafında birlikteliğini sağlamak olmuştur. Bunun sonucunda oluşan Osmanlıcılık fikri, aydınlar ve yöneticilerin öncülüğünde imparatorluğun birliğini sağlamak amacıyla bir çözüm olarak gündeme gelmiştir.

Bu bilgilere göre,

- I. Fransız İhtilali'nin olumsuz etkileri hukuki düzenlemeler ile engellenmeye çalışılmıştır.
- II. Osmanlıcılık düşüncesiyle gayrimüslim halkın ayrılıkçı düşüncelerinin önüne geçilmiştir.
- III. Ortak vatandaşlık bilinci dinî inanç, soy ve kültür birliği temel alınarak oluşturulmuştur.

yargılarından hangilerine ulaşılabilir?

- A) Yalnız I.** B) I ve II. C) II ve III. D) I, II ve III.

(MEB Aralık 2020)

21. Millî şair olarak bilinen Mehmet Emin Yurdakul'un şiirleriyle okul yıllarında tanışan Mustafa Kemal, onun için: "Şiirlerinde bana millî benliğimin gururunu tattıran ilk anlatımı bulmuştum." demiştir.

Buna göre Mehmet Emin Yurdakul'un Mustafa Kemal'de,

- I. vatan sevgisi
- II. millî şuur
- III. adalet

duygularından hangilerinin gelişimine katkı sağladığı söylenebilir?

- ☒ A) I ve II. B) I ve III. C) II ve III. D) I, II ve III.

(MEB Ocak 2021)

22. Osmanlı Devleti, XIX. yüzyılda Avrupalı devletlerden yüksek faizle borç alarak giderlerini karşılamaya çalıştı. İlk kez Kırım Savaşı sırasında alınan borçlar büyük oranda israf edildi. Devlet, otuz yıl içinde borçlarının faizini dahi ödeyemez hâle gelerek iflas etti. Bunun üzerine alacaklı devletler Osmanlı yönetiminin çağrısıyla bir araya gelerek Düyyûn-u Umûmiye adında uluslararası bir teşkilat kurdular. Osmanlı gelir kaynaklarının büyük bir kısmına el koyan bu teşkilat, vergileri topluyor ve alacaklı devletler arasında paylaşıyordu.

Buna göre XIX. yüzyılda Osmanlı Devleti hakkında aşağıdakilerden hangisi söylenemez?

- A) Ekonomik bağımsızlığını kaybetmiştir.
- B) Alınan borçlar ekonomik sorunları çözmede yetersiz kalmıştır.
- C) Devletin gelirleri, giderlerini karşılayamaz hâle gelmiştir.
- ☒ D) Avrupalı Devletlerin Osmanlı Devleti üzerindeki siyasi nüfuzu azalmıştır.

(MEB Ocak 2021)

23. Trablusgarp Savaşı'nın (1911-1912) temel nedeni siyasi birliğini geç tamamlayan İtalya'nın sömürge arayışı içinde olmasıdır. Bu nedenle İtalya; Trablusgarp'ın coğrafi yakınlığı, Osmanlı Devleti'nin Trablusgarp toprağı ile karadan bağlantısının olmaması ve donanmasının zayıflığı gibi nedenlerle Osmanlı Devleti'ne savaş açmıştır.

Verilen bilgilerden hareketle İtalya ile ilgili,

- I. Trablusgarp halkı ile tarihî ve kültürel bağlarını kullanmaya çalışmıştır.
- II. Savunmasız olduğu düşüncesiyle Trablusgarp'a göz dikmiştir.
- III. Ekonomik kaygılarla Trablusgarp'a saldırmıştır.

yargılarından hangilerine ulaşılabilir?

- A) I ve II. B) I ve III. ☒ C) II ve III. D) I, II ve III.

(MEB Ocak 2021)

24. Fransız İhtilali Avrupalı devletler tarafından başlangıçta ülkenin iç meselesi olarak görülmüş, Fransa'nın ihtilal sonrası zayıflayacağı iddia edilmiş ve bu nedenle Fransa kendi sorunlarıyla baş başa bırakılmıştır. Zamanla ihtilalin getirdiği yeni ilkelerin Osmanlı Devleti gibi Avrupa'nın monarşik yönetimlerini de tehdit etmeye başlaması, bu devletlerin politikalarının değişmesine yol açmıştır. Nitekim ihtilal sonrası ortaya çıkan düşünceler önce Avrupa'ya, sonra bütün dünyaya yayılmıştır.

Metinde Fransız İhtilali'nin aşağıdaki özelliklerinden hangisi vurgulanmaktadır?

- ☒ A) Ortaya koyduğu fikirlerin evrensel boyuta ulaştığı
 B) Halk örgütlenmesi olarak ortaya çıktığı
 C) Geniş bir katılımı gerçekleştirdiği
 D) İnsan haklarına önem verdiği

(MEB Ekim 2021)

25. Aşağıdaki tabloda farklı şehirlerin Mustafa Kemal'in fikir hayatı üzerindeki etkilerine yer verilmiştir.

SELANİK	MANASTIR	İSTANBUL	SOFYA
Farklı fikir akımlarından etkilenecek kendini geliştirdi. Değişik kültürleri gördü ve farklı yaşam tarzlarını öğrendi.	Aydınlanma Çağı düşünürlerinin eserlerini öğrencilik yıllarında okuyarak akıl ve bilime dayalı düşünce sistemini kavradı.	Fransa'dan getirdiği kitap, gazete ve dergileri okuyarak dünyayı tanıma imkânına kavuştu.	Toplantılara, yemeklere ve ilk kez bir opera gösterisine davet edildiği bu şehirde çeşitli Avrupa devletlerinin temsilcileriyle dünyadaki gelişmeleri değerlendirdi.

Bu şehirlerin Mustafa Kemal üzerindeki ortak etkisi aşağıdakilerden hangisidir?

- A) Millî egemenlik fikrini ortaya çıkarması
 B) Tam bağımsızlık düşüncesini geliştirmesi
 C) Millî tarih ve kültür bilincini oluşturmaya
☒ D) Batı kültüründen etkilenmesi

(MEB Ekim 2021)

26. Fransız İhtilali ile yayılmaya başlayan hürriyet, eşitlik, adalet gibi fikirlerden etkilenen ve Jön Türkler olarak bilinen aydınlar; devletin bütünlüğünü sarsan gayrimüslim isyanlarını önlemek için bazı çözümler önerdiler. Onlara göre gayrimüslimlerin isyan etmesinin temel nedeni padişahın ülkeyi tek başına yönetmesiydi. Jön Türkler için bu isyanların önlenmesi için Avrupa'da olduğu gibi bir anayasa hazırlanmalı, meclis açılmalı, bu mecliste herkese temsil hakkı verilmeli ve padişah ülkeyi bu meclisle birlikte yönetmeliydi.

Buna göre Jön Türkler aşağıdaki alanlardan hangisinde değişim yaşanması gerektiğini savunmuştur?

- A) Askerî örgütlenme ☒ B) Yönetim sistemi C) Ekonomik yapı D) Dış politika

(MEB Ekim 2021)

27. Matematik derslerinde çok başarılı olan Mustafa Kemal yabancı dil bilgisini de ilerletmek istiyordu. Bu nedenle tatillerde Selanik'te Frerler Okuluna giderek Fransızcasını ilerletmeye çalıştı. Okuduğu kitaplar sayesinde; Jean Jack Rousseau (Jan Jak Ruso), Voltaire (Volter), Montesquieu (Montesku), Auquste Comte (Ogust Komt) gibi Fransız düşünürlerini yakından tanıdı ve hürriyet, bağımsızlık, adalet, eşitlik gibi kavramları özümsemi.

Verilen metinde Mustafa Kemal ile ilgili;

- I. Okuduğu kitapların düşünce dünyasını şekillendirdiği,
- II. Kitap okumayı ve yeni bilgiler öğrenmeyi sevdiği,
- III. Hedeflerine ulaşmak için azimle çalıştığı,

çıkarımlarından hangileri yapılabilir?

- A) Yalnız I B) I ve II C) II ve III **D) I, II ve III**

(MEB Ekim 2021)

28.

I. Balkan Savaşı'nın çıktığı günlerde Osmanlı ordusuna siyaset karışmış ve subaylar iki gruba ayrılmıştı. Ordunun ulaşım ve ikmal hatları da yeterli değildi. Bunların etkisiyle Balkan devletlerine karşı yeterince mücadele edilemedi ve Edirne, Bulgarların eline geçti. Bulgar kuvvetleri İstanbul yakınlarına kadar geldi. Başkent de tehdit altında kalınca Osmanlı yöneticileri barış istemek zorunda kaldı. Savaşın sonucunda Balkanlardaki Türk hâkimiyeti sona erdi. Kaybedilen Balkan topraklarından Anadolu'ya büyük bir göç dalgası yaşandı.

Verilen metinde Balkan Savaşı'nın aşağıdaki alanlardan hangisine yönelik etkisine değinilmemiştir?

- A) Siyasi B) Sosyal **C) Dinî** D) Askerî

(MEB Ekim 2021)

29. Osmanlı Devleti, Rusya başta olmak üzere Avrupa devletlerinin saldırıları sonucu XIX. yüzyıla ülke sınırları daralarak girmişti. Bu saldırılar karşısında denge politikası izleyerek ayakta kalmaya çalışan Osmanlı Devleti siyasi, askerî, sosyal ve ekonomik bakımdan oldukça zayıflamıştı. Devlet, XIX. yüzyılın başlarından itibaren bütün bu olumsuz gelişmelerin yanı sıra başka sorunlarla da karşı karşıya kalmıştı. Bunların başında gayrimüslim halkın isyanları gelmekteydi.

Buna göre XIX. yüzyılda Osmanlı Devleti'yle ilgili aşağıdaki yargılardan hangisine ulaşamaz?

- A) Toprak kayıpları yaşamıştır.
- B) Merkezî otoriteyi güçlendirmiştir.**
- C) Toprak bütünlüğünü korumaya çalışmıştır.
- D) İçte ve dışta güvenlik sorunları yaşamıştır.

(MEB Aralık 2021)

30.

Osmanlıcılık

Osmanlı Devleti'nde yaşayan halkın tamamı din, dil ve etnik yapısı dikkate alınmadan aynı haklara sahip olacaktı. Böylece toplumda eşitlik sağlanacak ve farklı milletlerden oluşan devlet dağılmaktan kurtulacaktı.

Batıcılık

Osmanlı Devleti yönetim ve hukuk alanıyla toplumsal alanda Avrupa devletleri gibi modern bir devlet olursa ülkede yaşayan gayrimüslimler ayrılık fikrinden vazgeçecekler ve böylece devletin dağılması önlenmiş olacaktı.

Aşağıdakilerden hangisi bu fikir akımlarının ortak amaçları arasında gösterilemez?

- ☒ A) Toplumda demokrasi bilincini yerleştirmek
 B) Devletin varlığını devam ettirmek
 C) Birlik ve beraberliği sağlamak
 D) Milliyetçi isyanları önlemek

(MEB Şubat 2022)

- 31.** Fransız İhtilali'yle birlikte hürriyet, eşitlik, adalet ve milliyetçilik gibi fikirler yayılmıştır. Ortaya çıkan bu kavramlar dünya genelinde etki göstererek evrensel bir nitelik kazanmıştır. Özellikle milliyetçilik fikri çok uluslu imparatorlukları olumsuz etkilemiştir. Bu süreçte Fransızlar milliyetçilik fikrini "Her Millete Bir Devlet" sloganıyla dış politikada bir araç olarak kullanmış ve bunun da etkisiyle imparatorluklar parçalanma sürecine girmiştir.

Buna göre,

- I. Ulus devlet anlayışı ortaya çıkmıştır.
 II. Devletler arasında ittifaklar kurulmuştur.
 III. Fransa, milliyetçilik akımını yaymaya çalışmıştır.

yargılarından hangileri çıkarılabilir?

- A) Yalnız I ☒ B) I ve III C) II ve III D) I, II ve III

(MEB Şubat 2022)

- 32.** 19. yüzyıl sonlarında birliğini kurmuş olan İtalya, Osmanlı toprağı olan Trablusgarp'ı sömürgesi hâline getirmek istemiştir. Bu amaçla Fransa ile 1900 yılında bir anlaşma yapmış, Fransızların Fas'taki nüfuzuna karşılık kendisinin de Trablusgarp üzerindeki varlığının tanınmasını sağlamıştır. 1901'de İngiltere, 1902'de Avusturya, 1909'da da Rusya İtalya'nın Trablusgarp üzerindeki çıkarlarını tanımıştır. Osmanlı Devleti'nde ise bu süreçte Yemen'de, Makedonya'da, Arnavutluk'ta milliyetçi isyanlar çıkmış ve mali sıkıntılar yaşanmıştır.

Bu metinden aşağıdaki yargılardan hangisine ulaşamaz?

- ☒ A) Trablusgarp, Fransa ile İtalya arasında paylaşılmıştır.
 B) Osmanlı toprakları emperyalist devletlerin ilgisini çekmiştir.
 C) İtalya, Trablusgarp için diplomatik yöntemlere başvurmuştur.
 D) Osmanlı Devleti'nde siyasal ve toplumsal sorunlar yaşanmıştır.

(MEB Ekim 2022)

33. Aşağıda Selanik'te yaşamış milletlere ait yapıların görsellerine yer verilmiştir.

Alaca İmaret Camisi

Aziz Dimitrius Kilisesi

Yad Lezikaron Sinagogu

Verilen görsellerden Selanik ile ilgili aşağıdakilerden hangisine ulaşılabılır?

- A) Gayrimüslimlerin çoğunluğu oluşturduğuna
- B) Ticaret yolları üzerinde bulunduğuna
- C) Fikir akımlarının etkisinde kaldığına
- ☒ D) Farklı inançlara ev sahipliği yaptığına

(MEB Ekim 2022)

34.

Tevfik Fikret

Osmanlı son dönem şairidir. Batı medeniyetinin örnek alınması gerektiğini savunan Tevfik Fikret'in bu yöndeki fikirleri, Mustafa Kemal üzerinde özellikle inkılapların oluşturulmasında etkili olmuştur.

Jean-Jacques Rousseau

Aydınlanma dönemi Fransız yazar ve düşünürdür. Ulusal Devlet anlayışını benimseyen Rousseau, bu düşüncesi ile Mustafa Kemal'i derinden etkilemiştir. Mustafa Kemal, "Egemenlik kayıtsız şartsız milletindir." sözünü Rousseau'dan esinlenerek söylemiştir.

Bu bilgilere göre Mustafa Kemal için,

- I. Çağdaş ve yenilikçi bir kişiliğe sahiptir.
- II. Yerli ve yabancı düşünürlerden ilham almıştır.
- III. Demokratik yönetim anlayışını benimsemiştir

çıkarımlarından hangileri yapılabilir?

- A) Yalnız I
- B) I ve II
- C) II ve III
- ☒ D) I, II ve III

(MEB Şubat 2022)

35. Ticaretin canlı olduğu ve konsoloslukların bulunduğu Manastır, Makedonya'nın önemli bir şehriydi. Pek çok etnik ve dinî grubun yaşadığı bu şehirde konsolosluklar halkı kışkırtıyordu. Ayrıca Sırlar, Bulgarlar ve Yunanlılar da kiliseleri aracılığıyla bölgeye hâkim olmak istiyorlardı.

Verilen bilgilerden hareketle Manastır ile ilgili aşağıdakilerden hangisi söylenemez?

- ☒ A) Dil, din ve kültürel alanda birlikteliğin sağlandığı
 B) Ekonomik faaliyetler açısından gelişmiş olduğu
 C) Bölgeye hâkim olmak için dinin kullanıldığı
 D) Milliyetçi fikirlerin yayılması için uygun ortam bulunduğu

(MEB Ekim 2022)

36. Osmanlılık düşüncesi, hangi din ve soydan olursa olsun Osmanlı Devleti sınırları içinde yaşayan tüm vatandaşları kaynaştırarak bir "Osmanlı milleti" oluşturmayı amaçlamıştır. Bu düşüncüyü savunanlar milliyetçilik düşüncesine dayalı bağımsızlık hareketlerini durdurup ülkenin dağılmasını engellemeyi hedeflemiştir. Buna göre Müslüman ve gayrimüslim bütün topluluklar Osmanlı milletinin birer parçası olup aynı hak ve sorumluluklara sahip, ayrıcalığı olmayan Osmanlı vatandaşı olarak kabul edilmiştir. Bu düşüncüyü hayata geçirmek için de meşruti yönetim zorunlu görülmüştür.

Buna göre aşağıdakilerden hangisi Osmanlılık düşüncesinin özellikleri arasında yer almaz?

- A) Bütün toplumsal unsurların eşitliğini savunur.
☒ B) Müslüman olmayanlara devlet kurma hakkı tanır.
 C) Devletin bütünlüğünü korumayı amaçlar.
 D) Anayasal monarşiyi öngörür.

(MEB Ekim 2022)

37. Osmanlı aydınları ve devlet adamları, Avrupa devletlerinin Osmanlı Devleti'nin iç işlerine karışmasına engel olmak ve devletin dağılmasını önlemek için çaba sarf etmişlerdi. Bu amaçla Tanzimat ve Islahat Fermanlarının yayımlanmasını, Kanun-i Esasi'nin ilan edilmesini ve Meşrutiyet yönetimine geçilmesini sağlamışlardır.

Bu çalışmalarla,

- I. Anayasalı ve parlamentolu düzeni kurmak
 II. Devletin siyasi birliğini korumak
 III. Ülke içinde özerk bölgeler oluşturmak

amaçlarından hangileri gerçekleştirilmeye çalışılmıştır?

- ☒ A) I ve II
 B) I ve III
 C) II ve III
 D) I, II ve III

(MEB Kasım 2022)

38. Yeni Osmanlılar ile anlaşılan ve 1876'da tahta çıkan II. Abdülhamit, Osmanlı Devleti'nin ilk anayasası olan Kanun-ı Esasi'yi ilan etti ve böylece meşrutiyet yönetimine geçildi. Bu anayasa ile Osmanlı Devleti'nin genel yapısı ve vatandaşların temel hak ve hürriyetleri ilk kez bir kanun metni içinde düzenlendi. Kanun-ı Esasi'ye göre yürütmenin başı olan padişah, sadrazam ve bakanları seçerdi. Bakanlar padişaha karşı sorumluydu. Fakat 1877'de toplanan Meclis uzun ömürlü olmadı. 1877-1878 Osmanlı-Rus Savaşı'ndaki kötü gidiş padişah ve meclis arasında anlaşmazlığa yol açtı. Bunun üzerine II. Abdülhamit meclisin çalışmalarına son verdi.

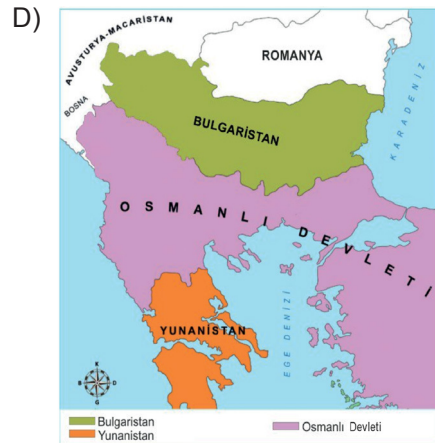
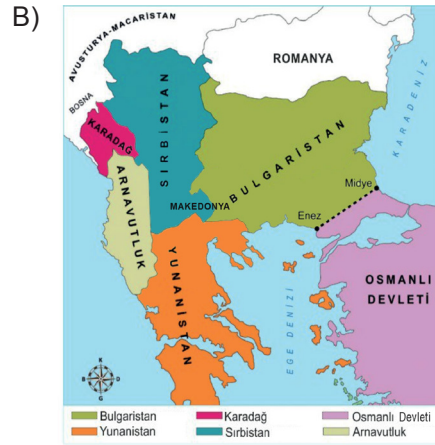
Bu metinden aşağıdaki çıkarımlardan hangisi yapılamaz?

- A) Kanun-ı Esasi'de insan hak ve özgürlükleri ile ilgili hükümler yer almıştır.
 B) Yaşanan dış gelişmeler demokratikleşme çabalarını olumsuz etkilemiştir.
 C) Kanun-ı Esasi'nin ilanına rağmen padişahın otoritesi devam etmiştir.
 D) Meşrutiyet yönetimi padişah değişikliğine yol açmıştır.

(MEB Aralık 2022)

39. Balkan Savaşları öncesi Batı Trakya, Makedonya, Arnavutluk ve Doğu Trakya Osmanlı Devleti'nin egemenliğindeydi. Karadağ'ın saldırısıyla başlayan I. Balkan Savaşı'nda; Sırbistan, Bulgaristan ve Yunanistan'ın da savaşa katılmasıyla birlikte Osmanlı Devleti kısa sürede yenilgiye uğradı. Sonuç olarak Osmanlı Devleti ve Balkan devletlerinin sınırları değişti. Osmanlı Devleti; Makedonya, Arnavutluk ve Batı Trakya gibi Balkan toprakları ile Ege adalarının büyük bir kısmını kaybetti.

Bu bilgiye göre aşağıdaki haritalardan hangisi Balkan Savaşları öncesi Osmanlı Devleti'nin sınırlarını göstermektedir?

(MEB Ocak 2023)

40. Yeni Osmanlılar, Osmanlı Devleti içinde yaşayan halkı, hangi din veya milletten olursa olsun, kaynaştırarak bir “Osmanlı milleti” oluşturmayı amaçladılar. Yeni Osmanlılara göre gayrimüslim isyanlarının önlenmesi için Avrupa’da olduğu gibi bir anayasa hazırlanmalı, meclis açılmalı, bu mecliste gayrimüslimlere de temsil hakkı verilmeli ve padişah ülkeyi bu meclisle birlikte yönetmeliydi.

Buna göre Yeni Osmanlıların, aşağıdakilerden hangisini önlemeyi amaçladıkları söylenebilir?

- A) Ayrılıkçı hareketlerin durdurulmasını
- ☒ B) Osmanlı Devleti’nin dağılmasını
- C) Halkın ülke yönetimine katılmasını
- D) Toplumsal eşitliğin sağlanmasını

(MEB Mart 2023)